

Návrh dokumentu na pripomienkovanie

18.8.2014

**Požiadavky na certifikačné orgány vykonávajúce
certifikáciu hospodárenia v lesoch**

PEFC Slovensko

T. G. Masaryka 24
960 53 Zvolen

Tel: (0)45 5206 444, Fax: (0)45 5206 050
E-mail: info@pefc.sk, Web: www.pefc.sk

Copyright

© PEFC Slovensko 2014

Autorské práva na tento dokument má PEFC Slovensko. Dokument je voľne dostupný z web stránky PEFC Slovensko alebo na požiadanie.

Žiadna časť tohto dokumentu chránená autorskými právami nesmie byť zmenená alebo upravená, rozširovaná alebo kopírovaná žiadnym spôsobom alebo prostriedkami pre komerčné účely bez súhlasu PEFC Slovensko.

Názov dokumentu: Požiadavky na certifikačné orgány vykonávajúce certifikáciu obhospodarovania lesov

Označenie dokumentu: SFCS 1005:2014, Vydanie 1

Schválené: Valné zhromaždenie PEFC Slovensko

Dátum: X.X.2014

Dátum vydania: X.X.2014

Dátum účinnosti: X.X.2014

Dátum prechodného obdobia: X.X.2014

SFCS 1005:2014, návrh dokumentu na pripomienkovanie

Obsah

Predhovor	4
Úvod	5
1 Rozsah dokumentu	6
2 Normatívne odkazy	6
3 Termíny a definície	6
4 Zásady	6
4.1 Všeobecne	6
4.2 Nestrannosť	7
4.3 Kompetentnosť	7
4.4 Zodpovednosť	7
4.5 Otvorenosť	7
4.6 Dôvernosť	7
4.7 Schopnosť reagovať na sťažnosti	7
5 Všeobecné požiadavky	7
6 Štrukturálne požiadavky	7
7 Požiadavky na ľudské zdroje	8
7.1 Kompetentnosť manažmentu a pracovníkov	8
7.2 Pracovníci zúčastnení na certifikačných činnostiach	8
7.3 Využívanie jednotlivých externých audítorov a externých technických expertov	9
7.4 Osobné záznamy	9
7.5 Externé zaobstarávanie	9
8 Informačné požiadavky	10
8.1 Verejne dostupné informácie	10
8.2 Certifikačné dokumenty	10
8.3 Zoznam certifikovaných klientov	10
8.4 Odkaz na certifikáciu a používanie značiek	10
8.5 Dôvernosť	10
8.6 Výmena informácií medzi certifikačným orgánom a jeho klientmi	10
9 Požiadavky na procesy	10
9.1 Všeobecné požiadavky	10
9.2 Úvodný audit a certifikácia	12
9.3 Činnosti dozoru	15
9.4 Recertifikácia	16
9.5 Osobitné audity	16
9.6 Pozastavenie, zrušenie alebo zúženie rozsahu certifikácie	16
9.7 Odvolania	17
9.8 Sťažnosti	17
9.9 Záznamy o žiadateľoch a klientoch	17
9.10 Požiadavky na systém manažérstva certifikačných orgánov	17
Príloha 1 – Akreditácie akceptované Radou PEFC	18
Príloha 2 – PEFC notifikácia certifikačných orgánov	18
Príloha 3 – Regionálna certifikácia obhospodarovania lesov	19

PREDHOVOR

Dokument "Požiadavky na certifikačné orgány vykonávajúce certifikáciu obhospodarovania lesov" bol vypracovaný v rámci revízneho procesu technickou komisiou PEFC Slovensko za účasti hlavných záujmových skupín.

Materiál bol predložený národnému riadiacemu orgánu Slovenského systému certifikácie lesov na formálne hlasovanie. Schválený bol ako technický dokument SFCS 1005:2014 dňa X.X.2014.

Národným riadiacim orgánom Slovenského systému certifikácie lesov je PEFC Slovensko, ktoré tvoria zástupcovia z oblasti lesného hospodárstva, drevospracujúceho priemyslu a ostatných záujmových skupín.

Tento dokument nahrádza technický dokument SFCS 1005:2009 Požiadavky na vykonávanie auditov a na akreditáciu certifikačných orgánov vykonávajúcich certifikáciu hospodárenia v lesoch.

ÚVOD

Certifikácia obhospodarovania lesov vychádza z potreby dôveryhodným spôsobom preukázať zhodu systému obhospodarovania s kritériami trvalo udržateľného obhospodarovania lesov definovanými dokumentom SFCS 1003:2014 Kritéria a indikátory trvalo udržateľného obhospodarovania lesov. Dokument je navrhnutý s cieľom vymedzenia špecifických a usmerňujúcich požiadaviek na orgány vykonávajúce audit a certifikáciu obhospodarovania lesov tak, aby bola umožnená vzájomná porovnateľnosť výsledkov certifikácie a vydaných certifikátov s inými certifikačnými systémami v oblasti lesného hospodárstva.

1 ROZSAH DOKUMENTU

Tento dokument vychádza z STN EN ISO/IEC 17021:2007 a stanovuje dodatočné požiadavky na orgány vykonávajúce certifikáciu systému obhospodarovania lesov Slovenského systému certifikácie lesov podľa technického dokumentu SFCS 1002:2014 a technického dokumentu SFCS 1003:2014.

2 NORMATÍVNE ODKAZY

Nasledovné dokumenty sú neoddeliteľné pre používanie tohto dokumentu. Pre datované aj nedatované odkazy je vždy platné ich posledné vydanie (vrátane novelizácií).

STN EN ISO/IEC 17000:2004 Posudzovanie zhody. Slovník a všeobecné zásady

STN EN ISO/IEC 17021:2011 Posudzovanie zhody. Požiadavky na orgány vykonávajúce audit a certifikáciu systémov manažérstva

STN EN 45011 Všeobecné požiadavky na orgány prevádzkujúce certifikačné systémy výrobkov¹

STN EN ISO/IEC 17065 Posudzovanie zhody. Požiadavky na orgány vykonávajúce certifikáciu výrobkov, procesov a služieb²

PEFC ST 1003:2010 Sustainable Forest Management – Requirements

PEFC ST 1002:2010 Group Forest Management Certification – Requirements

SFCS 1001:2014-Slovenský systém certifikácie lesov - popis

SFCS 1002:2014 Pravidlá pre certifikáciu hospodárenia v lesoch

SFCS 1003:2014 Kritéria a indikátory trvalo udržateľného obhospodarovania lesov

TD SFCS 1007:2009, Vydanie 2, Pravidlá pre používanie Loga PEFC v Slovenskej republike

ND SFCS 005 Vzdelávanie účastníkov certifikačného procesu pre uplatňovanie Slovenského systému certifikácie lesov

3 TERMÍNY A DEFINÍCIE

Na účely tohto dokumentu platia termíny a definície uvedené v normách STN EN ISO/IEC 17000:2004, STN EN ISO/IEC 17021 a v dokumente TD SFCS 1001:2014 Slovenský systém certifikácie lesov - popis.

4 ZÁSADY

4.1 Všeobecne

Platia všetky požiadavky uvedené v článku 4.1 STN EN ISO/IEC 17021.

Obhospodarovanie lesov regiónu je hodnotené podľa kritérií uvedených v najnovších verziách technických dokumentov SFCS 1002:2104 Pravidlá pre certifikáciu lesov,

¹ Prechodné obdobie z STN EN 45011 na STN EN ISO/17065 je 15. 9. 2015. Počas prechodného obdobia je možné používať odkazy na obidve normy.

² Prechodné obdobie z STN EN 45011 na STN EN ISO/17065 je 15. 9. 2015. Počas prechodného obdobia je možné používať odkazy na obidve normy.

SFCS 1003:2104 Kritéria a indikátory trvalo udržateľného obhospodarovania lesov a príslušných záväzných príloh.

4.2 Nestrannosť

Platia všetky požiadavky uvedené v článku 4.2 STN EN ISO/IEC 17021.

4.3 Kompetentnosť

Platia všetky požiadavky uvedené v článku 4.3 STN EN ISO/IEC 17021.

4.4 Zodpovednosť

Platia všetky požiadavky uvedené v článku 4.4 STN EN ISO/IEC 17021.

4.5 Otvorenosť

Platia všetky požiadavky uvedené v článku 4.5 STN EN ISO/IEC 17021.

4.6 Dôvernosť

Platia všetky požiadavky uvedené v článku 4.6 STN EN ISO/IEC 17021.

4.7 Schopnosť reagovať na sťažnosti

Platia všetky požiadavky uvedené v článku 4.7 STN EN ISO/IEC 17021.

5 VŠEOBECNÉ POŽIADAVKY

Platia všetky požiadavky uvedené v článku 5 STN EN ISO/IEC 17021.

6 ŠTRUKTURÁLNE POŽIADAVKY

Platia všetky požiadavky uvedené v článku 6 STN EN ISO/IEC 17021.

Okrem toho systém stanovuje aj nasledovné špecifické a upresňujúce požiadavky:

- a) Minimálne jedným z členov Komisie na ochranu nestrannosti musí byť zástupca národného riadiaceho orgánu PEFC a vlastníka certifikačnej schémy.
- b) Člen Komisie na ochranu nestrannosti má v rámci normy STN EN ISO/IEC 17021 (čl. 6.2.1d – čl. 6.2.2b) umožnený prístup ku všetkým informáciám a možnosť vykonávať preskúmania nestrannosti, aj právo zúčastniť sa na svedeckých posúdeniach výkonu auditu certifikačného orgánu akreditačným orgánom a na auditoch a posudzovaniach zhody systémov obhospodarovania lesov s kritériami trvalo udržateľného obhospodarovania lesov.
- c) Zástupca národného riadiaceho orgánu Slovenského systému certifikácie lesov - člen Komisie na ochranu nestrannosti má v rámci normy STN EN ISO/IEC 17021 (čl. 6.2.2c) udeleného práva konať nezávisle, ak vrcholový manažment certifikačného orgánu nerešpektuje rady Komisie, právo informovať Radu národného riadiaceho orgánu Slovenského systému certifikácie lesov ako jednu zo zainteresovaných strán o tejto situácii. Musí pri tom rešpektovať požiadavky na dôvernosť týkajúce sa žiadateľov certifikačného orgánu. O tejto skutočnosti musí certifikačný orgán informovať svojich žiadateľov.

7 POŽIADAVKY NA ĽUDSKÉ ZDROJE

Platia všetky požiadavky uvedené v článku 7 STN EN ISO/IEC 17021.

7.1 Kompetentnosť manažmentu a pracovníkov

Platia všetky požiadavky uvedené v článku 7.1 STN EN ISO/IEC 17021.

7.2 Pracovníci zúčastnení na certifikačných činnostiach

Platia všetky požiadavky uvedené v článku 7.2 STN EN ISO/IEC 17021.

7.2.1 Audítori

7.2.1.1 Vzdelanie

Certifikačný orgán musí zabezpečiť, aby audítori mali vedomosti zodpovedajúce aspoň stredoškolskému vzdelaniu, ktoré zahŕňa alebo je nahradené kurzami v oblasti lesníctva.

Poznámka: Stredné odborné vzdelávanie je tá časť národného vzdelávacieho systému, ktoré nasleduje po primárnej alebo základnej fáze, ale je ukončené pred vstupom do tretieho stupňa vzdelávania, t.j. univerzity alebo podobnej vzdelávacej inštitúcie.

7.2.1.2 Školenie zamerané na obhospodarovanie lesov

Certifikačný orgán musí zabezpečiť, aby audítori počas posledných dvoch rokov absolvovali vzdelávací program uznaný Radou PEFC alebo národným riadiacim orgánom PEFC zodpovedným za Slovenský systém certifikácie lesov.

7.2.1.3 Školenie zamerané na audity

Certifikačný orgán musí zabezpečiť, aby mali audítori úspešne absolvované vzdelávanie v oblasti techník auditu v súlade s ISO 19011.

7.2.1.4 Pracovné skúsenosti

Certifikačný orgán musí zabezpečiť, aby audítor mal odbornú lesnícku prax minimálne 6 rokov a bol držiteľom osvedčenia o odbornom lesnom hospodárení, prípadne osvedčenia o odbornej spôsobilosti na vyhotovovanie PSL (osvedčenia platné pre územie Slovenskej republiky).

Pracovné skúsenosti môžu byť zaistené technickým expertom prizvaným do skupiny audítorov, ktorý spĺňa predpísané požiadavky.

7.2.1.5 Skúsenosti z auditov

Pre počiatočnú kvalifikáciu audítora musí certifikačný orgán zabezpečiť, aby audítor počas posledného roka vykonával štyri audity TUOL pod vedením kvalifikovaného audítora. Počet auditov pod dozorom môže byť znížený o dva, ak sa jedná o audítora kvalifikovaných pre auditovanie ISO 9001 alebo ISO 14001 v sektore lesníctva.

Pre udržanie kvalifikácie audítora musí certifikačný orgán zabezpečiť, aby audítor vykonal minimálne 5 externých auditov ročne, z nich minimálne 2 audity obhospodarovania lesov, pričom súčet týchto auditov by mali pokryť minimálne sedem človekohodín auditorskej práce

7.2.1.6 Kompetencie

Certifikačný orgán musí zabezpečiť, aby audítori preukázali schopnosť uplatniť vedomosti a zručnosti v nasledovných oblastiach:

- a) zásady, požiadavky, kritéria a indikátory štandardu trvalo udržateľného obhospodarovania lesov,
- b) znalosť sociálnych, demografických a kultúrnych podmienok v regióne, pre ktorý platí štandard trvalo udržateľného obhospodarovania lesov,
- c) zásady, postupy a techniky auditu: audítorovi majú umožňovať ich vhodné používanie pri rôznych auditoch a majú zabezpečiť, aby sa audity realizovali rovnakým a systematickým spôsobom,
- d) situácie v organizácii, vrátane veľkosti organizácie, jej usporiadania, funkcií a vzťahov, všeobecných podnikateľských procesov a súvisiacej terminológií, kultúrnych a sociálnych zvyklostí, ako je znalosť pracovného jazyka organizácie: majú audítorovi umožňovať chápanie prevádzkových súvislostí.
- e) legislatíva, nariadenia alebo iné relevantné požiadavky – umožňujúce audítorovi vykonávať činnosti v príslušnom legislatívnom rámci a mať znalosť o legislatívnych požiadavkách, ktoré sa vzťahujú na región, ktorý je predmetom auditu,
- f) princípy obhospodarovania lesov založené na technikách zahŕňajúcich inventarizáciu, pestovanie, plánovanie, ochrana a obhospodarovanie lesných ekosystémov – umožňujúce audítorovi preskúmať schému obhospodarovania lesov a rozhodnúť o tom, či je adekvátne uplatňovaná,
- g) prírodné environmentálne vedy, environmentálne technológie a ekonomické princípy, ktoré sa vzťahujú k obhospodarovaniu lesov – umožňujúce audítorovi porozumieť základným vzťahom medzi ľudskými činnosťami a trvalo udržateľným obhospodarovaním lesa,
- h) technické aspekty lesníckych činností súvisiace s využívaním, technológiou a odvodenými využitiami – umožňujúce audítorovi porozumieť činnostiam auditovaného regiónu a ich vplyvu na samotné obhospodarovanie a územie.

Certifikačný orgán musí zabezpečiť evidenciu o ročnom sledovaní audítorov obhospodarovania lesov používaním metód, ako sú overovanie, preskúmanie správ o audite alebo spätnej väzby z regiónu, atď. na základe frekvencie ich používania a miere rizika spojeného s ich činnosťou. Certifikačný orgán preskúma najmä spôsobilosť svojich pracovníkov s ohľadom na ich výkonnosti s cieľom identifikovať potreby vzdelávania.

7.3 Využívanie jednotlivých externých audítorov a externých technických expertov

Platia všetky požiadavky uvedené v článku 7.3 STN EN ISO/IEC 17021.

7.4 Osobné záznamy

Platia všetky požiadavky uvedené v článku 7.4 STN EN ISO/IEC 17021.

7.5 Externé zaobstarávanie

Platia všetky požiadavky uvedené v článku 7.5 STN EN ISO/IEC 17021.

8 INFORMAČNÉ POŽIADAVKY

8.1 Verejne dostupné informácie

Platia všetky požiadavky uvedené v článku 8.1 STN EN ISO/IEC 17021.

Certifikačný orgán musí vypracovať zhrnutie správy z auditu, ktoré musí byť verejne dostupné prostredníctvom držiteľa certifikátu. Dôverné informácie môžu byť vypustené.

8.2 Certifikačné dokumenty

Platia všetky požiadavky uvedené v článku 8.2 STN EN ISO/IEC 17021.

Certifikačný orgán musí pridať na certifikát akreditačnú značku spôsobom, ako to predpisuje akreditačný orgán (vrátane čísla akreditácie, pokiaľ sa používa), dátum udelenia, rozšírenia alebo obnovenia certifikácie a dátum vypršania alebo recertifikácie. Dátum platný na certifikačnom dokumente nesmie predchádzať dátumu rozhodnutia o certifikácií.

8.3 Zoznam certifikovaných klientov

Platia všetky požiadavky uvedené v článku 8.3 STN EN ISO/IEC 17021.

8.4 Odkaz na certifikáciu a používanie značiek

Platia všetky požiadavky uvedené v článku 8.4 STN EN ISO/IEC 17021.

8.5 Dôvernosť

Platia všetky požiadavky uvedené v článku 8.5 STN EN ISO/IEC 17021.

Certifikačný orgán musí informovať žiadateľa, že je povinný poskytnúť informácie Rade PEFC a národnému riadiacemu orgánu PEFC. Aby boli dodržané požiadavky na dôvernosť v súlade s STN EN ISO/IEC 17021, certifikačný orgán musí mať písomný súhlas žiadateľa na informácie zverejnené Rade PEFC alebo národnému riadiacemu orgánu PEFC.

8.6 Výmena informácií medzi certifikačným orgánom a jeho klientmi

Platia všetky požiadavky uvedené v článku 8.6 STN EN ISO/IEC 17021.

9 POŽIADAVKY NA PROCESY

9.1 Všeobecné požiadavky

Platia všetky požiadavky uvedené v článku 9.1 STN EN ISO/IEC 17021.

9.1.1 Program auditu

Program auditu musí obsahovať dvojetapový úvodný audit, dozorné audity v prvom a druhom roku a recertifikačný audit v treťom roku pred vypršaním certifikácie. Trojročný certifikačný cyklus sa začína rozhodnutím o certifikácii alebo recertifikácii. Určenie programu auditu a akékoľvek nasledujúce prispôsobenia musia brať do úvahy veľkosť regiónu, rozsah a zložitosť systému manažérstva, produktov

a procesov, ako aj preukázanú úroveň efektívnosti systému manažérstva a výsledky akýchkoľvek predchádzajúcich auditov.

9.1.2 Plán auditu

Certifikačný orgán musí mať zdokumentované postupy, ktoré zabezpečia, aby bol pre každý audit vypracovaný plán auditu, ktorý predstavuje základ pre dohodu o vykonaní a plánovaní audítorských činností.

Program, pokiaľ je to možné, obsahuje:

- a) ciele a predmet posudzovania,
- b) identifikáciu organizačných a funkčných jednotiek žiadateľa a organizácií zaisťujúcich plnenie kritérií a zber dát, u ktorých má byť vykonané posúdenie na mieste,
- c) identifikáciu individuálnych vlastníkov/obhospodarovateľov zúčastnených na regionálnej certifikácii, u ktorých sa vykoná posúdenie výsledkov interného monitorovacieho programu a súvisiacich nápravných a preventívnych opatrení,
- d) identifikáciu kritérií a prvkov trvalo udržateľného obhospodarovania lesov a zdrojov dát, ktoré majú byť preverené na mieste,
- e) identifikáciu podkladovej dokumentácie,
- f) očakávaný čas a dĺžku trvania hlavných činností posudzovania,
- g) termíny a miesta, kde sa má audit vykonať,
- h) identifikáciu členov tímu audítorov,
- i) harmonogram rokovaní, ktorá sa majú uskutočniť so zástupcom žiadateľa,
- j) požiadavky na dôvernosť,
- k) obsah a štruktúru správy, očakávaný termín jej vydania a rozdeľovník.

Harmonogram posudzovania, program a plány auditu sa predložia žiadateľovi o certifikáciu a tímu audítorov. Žiadateľ plán preskúma a schváli.

Ak žiadateľ nesúhlasí s niektorými krokmi, navrhnutými v harmonograme posudzovania, oznámi svoje námietky vedúcemu audítorovi. Námietky majú byť vyriešené za účasti vedúceho audítora, žiadateľa a ak je to potrebné národného riadiaceho orgánu Slovenského systému certifikácie lesov ešte pred vlastným vykonávaním posudzovania.

9.1.3 Výber a menovanie audítorského tímu

Certifikačný orgán musí mať zdokumentované postupy výberu a menovania audítorského tímu vrátane vedúceho audítorského tímu.

Tím audítorov musí mať potrebné kompetencie a vedomosti v oblasti lesného hospodárstva, ochrany prírody a krajiny ako aj ochrany životného prostredia. Tím audítorov môže byť doplnený o technických expertov s poradnou funkciou. Kvalifikačné kritéria pre audítorov vykonávajúcich hodnotenie v rámci Slovenského systému certifikácie lesov sú špecifikované v čl. 7.2 tohto dokumentu.

Žiadateľ musí byť informovaný o zložení tímu audítorov a musí mať dostatočnú časovú lehotu na podanie prípadných námietok proti menovaniu jednotlivých audítorov, alebo expertov.

9.1.4 Určenie dĺžky trvania auditu

Certifikačný orgán musí definovať postupy pre určenie dĺžky trvania auditu podľa konkrétnych podmienok.

Tieto postupy musia okrem iného zohľadňovať nasledujúce kritériá:

- a) požiadavky štandardu obhospodarovania lesov,
- b) rozsah a zložitosť regiónu, geografické a prírodné podmienky,
- c) akékoľvek externé zaobstarávanie akýchkoľvek činností zahrnutých do rozsahu štandardu obhospodarovania lesov
- d) výsledky akýchkoľvek predchádzajúcich auditov vrátane auditov systémov riadenia účastníkov regionálnej certifikácie,
- e) zohľadnenie počtu vlastníkov/obhospodarovateľov lesa a z toho vyplývajúce skutočnosti,
- f) kvalita a úroveň dôveryhodnosti interného monitorovacieho programu.

Certifikačný orgán musí implementovať tieto postupy do svojho certifikačného programu.

9.1.5 Viacmiestne vzorkovanie

Požiadavky na hodnotenie viacmiestnych organizácií (skupinová certifikácia lesov) sú uvedené v prílohe 3 tohto dokumentu.

9.1.6 Správa z auditu

Správa z prvej etapy auditu musí byť predložená žiadateľovi pred druhou fázou auditu.

Obsah správ o druhej fáze auditu certifikačných, dozorných alebo recertifikačných auditoch musí:

- a) obsahovať odporúčanie audítorského tímu o certifikácií pre certifikačný orgán,
- b) byť dostatočné pre rozhodnutie certifikačného orgánu o certifikácií,
- c) umožniť vysledovateľnosť objektívnych dôkazov, na základe ktorých sa dospelo k zhode alebo nezhode s požiadavkami štandardu obhospodarovania lesov,
- d) obsahovať súhrn najdôležitejších pozitívnych ako i negatívnych zistení týkajúcich sa implementácie a efektívnosti systému obhospodarovania lesov,
- e) podporovať závery dosiahnuté auditorským tímom.

Okrem toho musí správa obsahovať súhrn certifikovanej výmery lesov a výsledky auditu (súhrnná správa) musia byť verejne dostupné prostredníctvom žiadateľa.

9.2 Úvodný audit a certifikácia

Platia všetky požiadavky uvedené v článku 9.2 STN EN ISO/IEC 17021.

9.2.1 Žiadosť

Certifikačný proces je začatý na základe žiadosti o certifikáciu, ktorá je riadne vyplnená a podpísaná povereným predstaviteľom žiadateľa a zaslaná certifikačnému orgánu.

Žiadateľ o regionálnu certifikáciu poskytne certifikačnému orgánu minimálne nasledujúce informácie:

- a) všeobecné údaje o žiadateľovi, názov, adresa, právne postavenie, a organizačnú formu,
- b) splnomocnenie žiadateľa k žiadosti o regionálnu certifikáciu vlastníckmi/obhospodarovateľmi lesov

- c) zoznam vlastníkov/obhospodarovateľov lesov, ktorí sa zúčastňujú regionálnej certifikácie vrátane ich identifikácie a prehlásenia o záväzkoch ku kritériám certifikácie,
- d) definícia rozsahu certifikácie (opis systémov, ktoré sa majú certifikovať),
- e) Správu o stave lesného hospodárstva regiónu, ktorá obsahuje informácie potrebné k overeniu a hodnoteniu kritérií trvalo udržateľného obhospodarovania lesov na regionálnej úrovni.

9.2.2 Preskúmanie žiadosti

Pred začatím posudzovania je žiadosť o certifikáciu preskúmaná certifikačným orgánom, ktorý vyhotoví záznam o tom, že:

- a) požiadavky na certifikáciu sú jasne stanovené, pochopené a dokumentované,
- b) sa vyjasnil akýkoľvek rozdiel v názoroch medzi certifikačným orgánom a žiadateľom,
- c) certifikačný orgán je schopný poskytnúť certifikačnú službu v zodpovedajúcom rozsahu požadovanej certifikácie.

Na začiatku procesu, ktorý sa týka posudzovania, vedúci audítor preskúma Správu o stave lesného hospodárstva regiónu. Pri uvedenej činnosti majú byť získané všetky významné súvisiace informácie o žiadateľovi a stave lesného hospodárstva regiónu tak, aby mohli byť identifikované organizácie a funkčné jednotky zodpovedné za plnenie kritérií trvalo udržateľného hospodárenia a zber dát, u ktorých má byť vykonané posúdenie na mieste.

9.2.3 Úvodný certifikačný audit

Ciele auditu sú definované žiadateľom. Predmet a limity auditu sú definované vedúcim audítorom tak, aby boli dosiahnuté ciele auditu.

Účelom auditu je posúdiť, či informácie zhromaždené žiadateľom a údaje získané počas auditu spĺňajú kritéria trvalo udržateľného obhospodarovania lesov na regionálnej úrovni. Žiadateľ môže definovať ďalšie kritéria auditu ako napr. politiku, legislatívu, postupy a činnosti.

Podkladom pre audit sú výsledky interného monitorovacieho programu.

Z dôvodov finančnej efektívnosti a nevytvárania duplicity zberu dát a dôkazov sú pri audite v maximálnej miere využívané už existujúce informácie zainteresovaných strán, ktoré majú vzťah k predmetu auditu (špecializovaná štátna správa, miestna správa a samospráva, občania, mimovládne organizácie, združenia, ďalšie odborné inštitúcie) prostredníctvom analýzy týchto informácií.

9.2.3.1 Prvá etapa auditu

Prvá fáza auditu má funkciu „preskúmania pripravenosti“. Prvá etapa auditu sa skladá z nasledujúcich fáz:

- a) potvrdenie rozsahu a cieľa certifikačného auditu,
- b) posúdenie dokumentácie žiadateľa,
- c) uskutočnenie diskusie s pracovníkmi žiadateľa za účelom posúdenia ich pripravenosti na 2. etapu (vykoná sa u žiadateľa),
- d) preskúmanie, či žiadateľ chápe požiadavky normy a SFCS,
- e) posúdenie, či sa plánujú a vykonávajú interné audity a preskúmania manažmentom, posúdenie úrovne zavedenia systému obhospodarovania a celkovej pripravenosti na druhú etapu (vykoná sa u žiadateľa),
- f) poskytnutie zamerania plánu 2. etapy auditu a odsúhlasenie so žiadateľom jej podrobnosti,

- g) zdokumentovanie zistení z prvej etapy auditu vrátane označenia oblastí obáv, ktoré by sa mohli v 2. etape zaradiť medzi nezhody,
- h) oznámenie zistení žiadateľovi a určenie intervalu medzi prvou a druhou etapou auditu.

9.2.3.2 Druhá etapa auditu

Druhá etapa auditu vykonaná na mieste u žiadateľa a vybraných vlastníkov/obhospodarovateľov sa skladá z nasledujúcich fáz:

- a) úvodné rokovanie,
- b) zhromažďovanie informácií a dôkazov o zhode s požiadavkami,
- c) analyzovanie všetkých informácií a dôkazov z 1. a 2. etapy, vrátane primeraných konzultácií so zainteresovanými stranami,
- d) preskúmanie zistení a odsúhlasenie záverov jednotlivých auditov s príslušnými obhospodarovateľmi výberovej vzorky,
- e) záverečné rokovanie so žiadateľom, prezentovanie výsledkov auditu tak, aby mal žiadateľ a dotknutí vlastníci a obhospodarovatelia lesov možnosť klásť otázky týkajúce sa zistených nezhôd a ich opodstatnenia,
- f) vypracovanie správy z auditov, komentárov k nezhodám, uvedenie prijatých nápravných činností a odsúhlasenie informácií poskytnutých žiadateľom certifikačnému orgánu a odovzdanie správy certifikačnému orgánu,
- g) zaslanie správy z auditu žiadateľovi vrátane informovania o potrebe dodatočného celkového auditu alebo dodatočného obmedzeného auditu alebo predloženia zdokumentovaného dôkazu za účelom overenia efektívnej nápravy a nápravných činností,
- h) overenie efektívnej nápravy nezhôd,
- i) odovzdanie informácií na udelenie úvodnej certifikácie certifikačnému orgánu spolu s odporúčaním, či udeliť alebo neudeliť certifikáciu.

9.2.3.2.1 *Preskúmanie dokumentácie (Správy o stave lesného hospodárstva regiónu)*

Posudzovanie súladu systému hospodárenia v lesoch príslušného regiónu je vykonávané na základe informácií a dôkazov obsiahnutých v Správe o stave lesného hospodárstva regiónu.

Certifikačný orgán posúdi či:

- a) existujú inštitucionálne predpoklady zaistenie plnenia kritérií TUOL a sú definované minimálne požiadavky na systém riadenia,
- b) popis zaistenia kritérií a indikátorov TUOL zodpovedá požadovanej obsahovej náplni kritérií a indikátorov TUOL z technického dokumentu SFCS 1003:2014 Kritéria a indikátory trvalo udržateľného obhospodarovania lesov,
- c) sú jasne a zrozumiteľne formulované ciele k jednotlivým kritériám a či sú tieto ciele dosiahnuté (len pri dozornom alebo pri opakovanom audite).

Ak tím audítorov na základe preskúmania dokumentácie zistí nevyhnutnosť overenia dôveryhodnosti a spoľahlivosti predložených údajov, môžu byť niektoré organizácie zaisťujúce plnenie kritérií trvalo udržateľného obhospodarovania lesov a zber dát začlenené do predmetu posudzovania na mieste.

9.2.3.2.2 *Posúdenie na mieste*

Posúdenie na mieste je vykonávané za účelom overenia informácií a dôkazov predložených žiadateľom v Správe o stave lesného hospodárstva a má byť naplánované tak, aby audítorovi poskytovalo požadovanú mieru dôvery v spoľahlivosti nálezov z auditu a všetkých záverov auditu.

SFCS 1005:2014, návrh dokumentu na pripomienkovanie

V rámci posudzovania na mieste tím audítorov hodnotí:

- a) zavedenie a funkčnosť systému a riadenia na zaistenie TUOL,
- b) zavedenie a funkčnosť postupov pre zaistenie účasti individuálnych vlastníkov/obhospodarovateľov lesov v systéme regionálnej certifikácie,
- c) zavedenie a funkčnosť vykonávania interného monitorovacieho programu a súvisiacich nápravných a preventívnych opatrení,
- d) mieru a dopady zjavných porušení legislatívy na zabezpečenie TUOL.

9.2.4 Závery úvodného certifikačného auditu

Zistenia auditu musia byť klasifikované ako závažné nezhody, menej závažné nezhody a pozorovania.

Závažné a menej závažné nezhody, ktoré boli identifikované počas auditov musia vyústiť do nápravných opatrení dotknutých vlastníkov/obhospodarovateľov lesov a žiadateľa, ktoré vyriešia nezhody. Plán nápravných opatrení vrátane časového harmonogramu musí preskúmaný a odsúhlasený certifikačným orgánom. Časové obdobie pre vykonanie nápravných opatrení pre závažné nezhody zistené počas auditu a ich preverenie certifikačným orgánom sa musí riadiť pravidlami certifikačného orgánu, avšak nesmie presiahnuť 3 mesiace. Nápravné opatrenia pre menej závažné nezhody musia byť preverené najneskôr v priebehu nasledujúceho auditu.

Certifikačný orgán môže udeliť výnimku v prípade, ak špecifické prírodné podmienky neumožňujú zavedenie nápravných opatrení v určenom časovom období. Zdôvodnenie musí byť dokumentované.

Nápravné opatrenia pre všetky nezhody zistené počas auditov musia byť preverené certifikačným orgánom návštevou na mieste alebo preverené inou vhodnou formou.

Dôkazy z auditu slúžiace na určenie zhody so štandardom obhospodarovania lesov musia podľa potreby obsahovať relevantné informácie zainteresovaných strán (napr. vládne agentúry, spoločenstvá, ochranárske organizácie a pod.).

9.2.5 Informácie na udelenie úvodnej certifikácie

Rozhodnutie o tom, či systém hospodárenia v lesoch regiónu je v súlade s požiadavkami SFCS, musí certifikačný orgán prijať na základe informácií získaných počas hodnotenia.

Nesúlad s požiadavkami certifikácie (kritériami a indikátormi) je klasifikovaný ako menej závažná alebo závažná nezehoda. Menej závažné nezhody (chyby a menej závažné alebo ojedinelé nesúlady) nie sú prekážkou pre vydanie certifikátu. Závažné nezhody vedú k nevydaniu certifikátu alebo k prerušeniu auditu. Pre všetky zistené nesúlady s požiadavkami SFCS musia byť spracované nápravné opatrenia.

Na základe kladného rozhodnutia certifikačného orgánu je žiadateľovi o regionálnu certifikáciu vystavený certifikát, potvrdzujúci súlad hospodárenia v lesoch príslušného regiónu s požiadavkami SFCS.

9.3 Činnosti dozoru

Platia všetky požiadavky uvedené v článku 9.3 STN EN ISO/IEC 17021.

Certifikačný orgán musí vykonávať pravidelný dozor, aby overil, či systém hospodárenia v lesoch príslušného regiónu trvalo vyhovuje požiadavkám SFCS. Dozor sa vykonáva podľa postupu uvedenom v čl. 9.2.3.2 a v čl. 9.2.3.2.2 tohto dokumentu. Súčasťou tohto dozoru je preskúmanie pokroku v plánovaných

činnostiach a kontrola používania loga PEFC, ak certifikovaný subjekt používa logo PEFC.

Pravidelný dozor sa vykonáva počas platnosti certifikátu každoročne. Termín prvého dozorného auditu po úvodnej certifikácii nesmie byť dlhší ako 12 mesiacov od posledného dňa druhej etapy auditu. Podklady pre pravidelný dozor zabezpečuje certifikačnému orgánu žiadateľ, alebo ním poverená organizácia, ktorá vykonávala interný audit hospodárenia.

9.4 Recertifikácia

Platia všetky požiadavky uvedené v článku 9.4 STN EN ISO/IEC 17021.

Certifikačný orgán vykoná recertifikačný audit do troch rokov od úvodnej certifikácie. Recertifikačný audit môže byť vykonaný v menšom rozsahu ako úvodný certifikačný audit a je zameraný predovšetkým na slabšie miesta systému zistené pri certifikačnom audite a pri dozore. Jeho rozsah musí minimálne zodpovedať rozsahu požiadaviek pri vykonávaní dozoru podľa čl. 9.3 tohto dokumentu.

9.5 Osobitné audity

Platia všetky požiadavky uvedené v článku 9.4 STN EN ISO/IEC 17021. Osobitné audity sa delia na audity pri rozšírení rozsahu udelenej certifikácie a mimoriadne audity.

9.5.1 Audity pri rozšírení rozsahu udelenej certifikácie

Certifikačný orgán musí reagovať na žiadosť o rozšírenie rozsahu už udelenej certifikácie, uskutočniť preskúmanie žiadosti a určiť akékoľvek audítorské činnosti potrebné pri rozhodnutí, či sa má, alebo nemá rozšírenie udeliť. Môže sa vykonať v spojení s dozorným auditom.

Certifikačný orgán vykoná osobitný audit v tom prípade, že sa výmera lesov vlastníkov/obhospodarovateľov zúčastnených na regionálnej certifikácii zvýši o viac ako 25 %.

9.5.2 Mimoriadne audity

Môže byť potrebné, aby certifikačný orgán vykonal audity certifikovaných žiadateľov po varovaní s cieľom preskúmať sťažnosti alebo ako reakciu na zmeny alebo ako pokračovanie u žiadateľov s pozastavenou činnosťou.

V prípade vykonania mimoriadneho auditu certifikačný orgán musí:

- a) opísať podmienky, za ktorých sa tieto mimoriadne návštevy majú uskutočniť, a vopred s nimi oboznámiť certifikovaných žiadateľov,
- b) venovať zvýšenú pozornosť vytváraniu audítorského tímu, keďže žiadateľ nemá možnosť vyjadriť sa k jeho členom.

9.6 Pozastavenie, zrušenie alebo zúženie rozsahu certifikácie

Platia všetky požiadavky uvedené v článku 9.6 STN EN ISO/IEC 17021.

Certifikačný orgán je povinný ihneď písomne oznámiť národnému riadiacemu orgánu pozastavenie alebo zrušenie certifikácie, alebo akékoľvek zmeny v rozhodnutiach týkajúcich sa stavu certifikácie žiadateľa a dôvody takýchto rozhodnutí.

9.7 Odvolania

Platia všetky požiadavky uvedené v článku 9.7 STN EN ISO/IEC 17021.

9.8 Sťažnosti

Platia všetky požiadavky uvedené v článku 9.8 STN EN ISO/IEC 17021.

9.8.1 Proces vybavovania sťažností

Opis procesu vybavovania sťažností musí byť verejne prístupný. Po prijatí sťažnosti certifikačný orgán musí posúdiť, či sa sťažnosť týka certifikačných činností, za ktoré zodpovedá, a ak áno, musí sa ňou zaoberať. Ak sa sťažnosť týka certifikovaného žiadateľa, potom jej preverenie musí brať do úvahy efektívnosť certifikovaného systému manažérstva. Proces vybavovania sťažností certifikačného orgánu musí obsahovať postupy pre nasledovné aspekty:

- a) Potvrdenie prijatia sťažnosti
- b) Poskytnutie správy o riešení a výsledku sťažovateľovi
- c) Poskytnutie oficiálnej správy o skončení procesu vybavovania sťažnosti sťažovateľovi.

Tento proces musí rešpektovať požiadavky na dôvernosť, keďže sa týka sťažovateľa a predmetu sťažnosti.

9.8.2 Povinné oznamovanie odvolaní a sťažností

Certifikačný orgán musí všetky odvolania a sťažnosti oznamovať národnému riadiacemu orgánu Slovenského systému certifikácie lesov.

9.9 Záznamy o žiadateľoch a klientoch

Platia všetky požiadavky uvedené v článku 9.9 STN EN ISO/IEC 17021.

9.10 Požiadavky na systém manažérstva certifikačných orgánov

Platia všetky požiadavky uvedené v článku 9.10 STN EN ISO/IEC 17021.

PRÍLOHA 1 – AKREDITÁCIE AKCEPTOVANÉ RADOU PEFC

Certifikáciu obhospodarovania lesov musia vykonávať certifikačné orgány, ktoré sú akreditované akreditačnými orgánmi, ktoré sú signatármi Mnohostranného dohovoru IAF o uznávaní (MLA) alebo IAF regionálnych akreditačných organizácií, ako je Európska organizácia na spoluprácu v oblasti akreditácie (EA), Interamerická spolupráca pre akreditáciu (IAAC), Pacifická spolupráca pre akreditáciu (PAC). Akreditačný orgán musí byť signatárom Mnohostranného dohovoru IAF o uznávaní (MLA) s rozsahom ISO/IEC 17021.

Rozsah akreditácie musí výslovne pokrývať technický dokument SFCS 1003:2014 Kritéria a indikátory trvalo udržateľného obhospodarovania lesov a SFCS 1002:2014 Pravidlá pre certifikáciu lesov, ktoré vychádzajú z PEFC ST 1003:2010 a PEFC ST 1002:2010 v ich platnom znení a/alebo s odkazom na akékoľvek budúce zmeny a dodatky prijaté Radou PEFC a zverejnené na oficiálnej web stránke Rady PEFC.

Rozsah akreditácie musí tiež výslovne uvádzať ISO/IEC 17021, tento dokument a ďalšie požiadavky, podľa ktorých bol certifikačný orgán hodnotený.

PRÍLOHA 2 – PEFC NOTIFIKÁCIA CERTIFIKAČNÝCH ORGÁNOV

(Požiadavky sa nevzťahujú na akreditáciu certifikačného orgánu)

Certifikačný orgán, ktorý vykonáva uznanú certifikáciu obhospodarovania lesov podľa Slovenského systému certifikácie lesov musí byť notifikovaný národným riadiacim orgánom PEFC v Slovenskej republike.

PEFC notifikácia vyžaduje, aby mal certifikačný orgán platnú akreditáciu uznanú Radou PEFC (pozri Prílohu 1 tohto dokumentu). Certifikačný orgán musí poskytnúť národnému orgánu PEFC informácie o udelených certifikáciách tak, ako to stanovujú požiadavky SFCS.

PEFC notifikácia môže požadovať, aby certifikačný orgán zaplatil PEFC notifikačný príspevok tak, ako to stanovuje národný riadiaci orgán PEFC.

Kvôli zachovaniu nezávislosti certifikačného orgánu, národný riadiaci orgán môže stanoviť za predmet PEFC notifikácie iba:

- a) administratívne podmienky (napr. komunikácia medzi certifikačným orgánom a národným riadiacim orgánom, transfer informácií, atď.),
- b) finančné podmienky (príspevky za certifikované subjekty),
- c) súlad s požiadavkami na certifikačné orgány overené prostredníctvom akreditácie podľa tohto dokumentu.

Podmienky PEFC notifikácie nesmú diskriminovať certifikačný orgán ani vytvárať žiadne obchodné prekážky.

PRÍLOHA 3 – REGIONÁLNA CERTIFIKÁCIA OBHOSPODAROVANIA LESOV

1 ÚVOD

1.1 Táto príloha je určená pre audit a certifikáciu obhospodarovania lesov v regióne, aby sa zabezpečilo, že audit s dostatočnou spoľahlivosťou preukáže súlad obhospodarovania lesov regiónu so štandardom obhospodarovania lesov u všetkých účastníkov regionálnej certifikácie, a že audit je z ekonomického a operatívneho hľadiska prakticky realizovateľný.

2 KRITÉRIÁ SPÔSOBILOSTI PRE ŽIADATEĽA

2.1 Kritériá spôsobilosti pre žiadateľa sú uvedené v technickom dokumente SFCS 1002:2014 Pravidlá pre certifikáciu lesov.

2.2 Okrem všeobecných kritérií obsahuje technický dokument 1002:2014 požiadavky, ktoré sa vzťahujú k funkciám a zodpovednostiam žiadateľa a účastníkov regionálnej certifikácie.

3 KRITÉRIÁ SPÔSOBILOSTI PRE CERTIFIKAČNÝ ORGÁN

3.1 Všeobecne

3.1.1 Certifikačný orgán musí žiadateľovi pred začatím hodnotiaceho procesu poskytnúť informácie o kritériách spôsobilosti, ktoré sú uvedené v tomto dokumente a nemal by pokračovať v hodnotení, pokiaľ nie je splnené niektoré z kritérií spôsobilosti pre región.

3.1.2 Certifikačný orgán by mal pred začatím hodnotiaceho procesu informovať žiadateľa, že certifikát nebude vydaný, ak budú v priebehu auditu zistené nezhody týkajúce sa týchto kritérií spôsobilosti.

3.2 Preskúmanie zmluvy

3.2.1 Postupy certifikačného orgánu musia zabezpečiť, že počiatočné preskúmanie kontraktu vytipuje zložitosť a rozsah činností, ktoré spadajú pod schému certifikácie lesov a podliehajú certifikácii a akékoľvek rozdielnosti medzi účastníkmi certifikácie, ktoré by boli základom na určenie úrovne vzorkovania.

3.2.2 Certifikačný orgán musí zadefinovať žiadateľa, s ktorým má právne vynútiteľnú zmluvu, týkajúcu sa poskytovania certifikačných aktivít. Zmluva musí umožniť certifikačnému orgánu vykonávať certifikačné činnosti u všetkých účastníkov regionálnej certifikácie.

3.3 Audit

3.3.1 Certifikačný orgán musí mať zdokumentované postupy pre vykonávanie auditov v rámci svojich postupov pre skupinovú (regionálnu) certifikáciu. Takéto postupy auditu, vrátane preskúmania dokumentácie a záznamov, auditov na mieste atď., musia okrem iného stanoviť spôsob, ktorým sa certifikačný orgán sám presvedčí, že sa požiadavky na obhospodarovanie lesov skutočne používajú a uplatňujú pre všetkých účastníkov certifikácie, a že sú splnené všetky kritériá štandardu obhospodarovania lesov.

3.3.2 Ak sa na hodnotení alebo dozore siete podieľa viac ako jeden auditorský tím, musí certifikačný orgán určiť jedného vedúceho auditu, ktorý je zodpovedný za zhromaždenie zistení zo všetkých auditorských tímov a vypracovanie súhrnnej správy.

3.4 Nezhody

3.4.1 Ak sú zistené nezhody u ktoréhokoľvek účastníka regionálnej certifikácie, a to buď prostredníctvom interného auditu žiadateľa alebo auditu certifikačným orgánom, je potrebné preskúmať, či nehoda môže ovplyvniť aj ostatných účastníkov regionálnej certifikácie. Z toho dôvodu musí certifikačný orgán požadovať, aby žiadateľ preskúmal nezhody a určil, či z nich vyplýva alebo nevyplyva celková chyba obhospodarovania lesov vzťahujúca sa na všetkých účastníkov regionálnej certifikácie. Ak sa zistí, že vyplýva, mali by byť u žiadateľa a jednotlivých vlastníkov/obhospodarovateľov lesa vykonané nápravné opatrenia. Ak sa zistí, že nevyplyva, musí byť žiadateľ schopný preukázať certifikačnému orgánu, prečo obmedzil nápravné opatrenia len na niektorých vlastníkov/ obhospodarovateľov lesa.

3.4.2 Certifikačný orgán musí požadovať dôkazy o týchto opatreniach a zvýšiť frekvenciu vzorkovania, až kým sa presvedčí, že došlo k obnoveniu kontroly.

3.4.3 Ak zistené nezhody znamenajú celkovú chybu obhospodarovania lesov vzťahujúcu sa k celkovej funkcii regiónu, certifikácia sa musí zamietnuť pre celý región, kým sa nevykonajú vhodné nápravné opatrenia.

3.4.4 Nie je prípustné, aby sa na odstránenie problému zapríčineného nezhodou jedným vlastníkom/obhospodarovateľom lesa žiadateľ pokúšal vylúčiť tohto vlastníka/obhospodarovateľa lesa z certifikačného procesu.

3.5 Certifikáty

3.5.1 Pre žiadateľa musí byť vydaný jeden certifikát s menom a adresou žiadateľa. Zoznam všetkých účastníkov regionálnej certifikácie, na ktorých sa certifikát vzťahuje musí byť uvedený buď na samotnom certifikáte, alebo v prílohe, alebo iným spôsobom uvedeným na certifikáte. Rozsah alebo iný odkaz uvedený na certifikáte musí zrozumiteľne uvádzať, že certifikované činnosti sú vykonávané prostredníctvom účastníkov regionálnej certifikácie uvedených na zozname.

3.5.2 Čiastkový certifikát môže byť vydaný pre každého vlastníka/obhospodarovateľa lesa, na ktorého sa vzťahuje certifikácia za predpokladu, že obsahuje ten istý rozsah alebo časť tohto rozsahu, a že obsahuje jasný odkaz na hlavný certifikát.

3.5.3 Certifikát bude zrušený v celom rozsahu, ak žiadateľ alebo niektorý vlastník/obhospodarovateľ lesa nespĺňa potrebné kritériá pre zachovanie certifikátu.

3.5.4 Žiadateľ musí priebežne aktualizovať zoznam vlastníkov/obhospodarovateľov lesa, vrátane ich kontaktných údajov, identifikácie lesného majetku a jeho veľkosti.

4 VZORKOVANIE PRE AUDITY NA MIESTE

4.1 Metodika

4.1.1 Vzorka pre úvodné, dozorné ako aj pre recertifikačné audity musí byť stanovená na základe celkového počtu vlastníkov/obhospodarovateľov lesa, samostatne pre reprezentatívne kategórie vlastníkov/obhospodarovateľov. Pre zabezpečenie stratifikovanej vzorky musia byť použité nasledovné ukazovatele:

- a) druh vlastníctva lesov (napr. štátne, obecné, súkromné)

- b) veľkosť lesného podniku (rozdielne kategórie výmer)
- c) biogeografia regiónu (napr. nížiny, pahorkatiny, hory)

4.1.2 Dodatočne môžu byť použité iné indikátory, ktoré reprezentujú konkrétne postupy obhospodarovania lesov.

4.1.3 Vzorka musí byť čiastočne výberová, a to podľa pravidiel uvedených vyššie, a čiastočne nevýberová, čo by malo viesť k výberu súboru rozličných vlastníkov/obhospodarovateľov lesa vybraných aj na základe náhodného výberu.

4.1.4 Aspoň 25% vzorky by malo byť vybraných náhodne.

4.1.5 Berúc do úvahy nižšie uvedené kritéria, zvyšok vzorky by mal byť vybraný tak, aby rozdiely medzi vlastními/obhospodarovateľmi lesa vybranými počas lehoty platnosti certifikácie boli čo najväčšie.

4.1.6 Kritériá pre výber vlastníkov/obhospodarovateľov lesa musia okrem kritérií uvedených v 4.1.1 brať do úvahy tieto aspekty:

- a) výsledky interných auditov alebo predchádzajúcich certifikačných auditov,
- b) záznamy o sťažnostiach a ďalšie relevantné aspekty nápravných a preventívnych opatrení,
- c) významné rozdiely vo výrobných procesoch účastníkov regionálnej certifikácie,
- d) zmeny od posledného certifikačného auditu,
- e) geografické rozmiestnenie.

4.1.7 V závislosti od konkrétnej situácie by mal certifikačný orgán zaviesť postupy na určenie vzorky v spoločnostiach.

4.1.8 Takýto výber nemusí byť vykonaný na začiatku procesu hodnotenia. Môže tiež prebehnúť po tom, ako sa ukončí audit žiadateľa. V každom prípade však musí byť žiadateľ informovaný o vlastníkoch/obhospodarovateľoch lesa, ktorí budú súčasťou vzorky. Môže to byť relatívne krátko pred auditom, pričom však s dostatočným predstihom, aby sa audit mohol pripraviť.

4.1.9 Žiadateľ musí byť preverený v priebehu každého úvodného, dozorného a recertifikačného auditu.

4.1.10 Certifikačný orgán musí vo svojom certifikačnom programe zaviesť tieto postupy pre vzorkovanie pre audity na mieste.

4.2 Veľkosť vzorky

4.2.1 Postupy pre určenie veľkosti vzorky musia byť zdokumentované.

4.2.2 Vo všeobecnosti by tieto postupy mali sledovať nasledovné kalkulácie:

- Úvodný audit: veľkosť vzorky by mala byť druhá odmocnina z počtu vzdialených pracovísk ($y = \sqrt{x}$), zaokrúhlené na celé číslo nahor.
- Dozorný audit: veľkosť ročnej vzorky by mala byť druhá odmocnina počtu vzdialených pracovísk, pričom koeficient je 0,6 ($y = 0,6 \sqrt{x}$), zaokrúhlené na celé číslo nahor.
- Recertifikačný audit: veľkosť vzorky by mala byť rovnaká ako pri úvodnom audite. Ak sa však systém hospodárenia ukázal ako efektívny počas obdobia troch rokov, veľkosť vzorky možno zmenšiť na 0,8, t.j. ($y = 0,8 \sqrt{x}$),

4.2.3 Veľkosť vzorky môže byť rozdielna v kategóriách za predpokladu zachovania reprezentatívnosti podľa kritérií uvedených v 4.1.1.

4.2.4 Postup výpočtu veľkosti vzorky je možné prispôbiť za predpokladu, že sa vezme do úvahy jeden alebo viacero z nasledovných ukazovateľov:

- a) veľkosť a zložitosť regiónu, geografické a prírodné podmienky,
- b) výsledky akýchkoľvek predchádzajúcich auditov vrátane auditov systémov riadenia účastníkov regionálnej certifikácie,
- c) zohľadnenie počtu účastníkov certifikácie,
- d) kvalita a úroveň dôveryhodnosti interného monitorovacieho programu.

4.3 Doba trvania auditu

4.3.1 Certifikačný orgán musí byť schopný preukázať odôvodnenie času potrebného na audity regionálnej certifikácie v zmysle celkovej politiky na určovanie času auditov.

4.3.2 Minimálny čas potrebný na audit na u každého účastníka regionálnej certifikácie, ako súčasť úvodného, dozorného a recertifikačného auditu, je rovnaký ako pre úvodný audit uvedený v časti 9.

4.3.2 Tento čas možno skrátiť vynechaním tých článkov štandardu obhospodarovania lesov a štandardu skupinovej certifikácie, ktoré sa netýkajú pracovísk, ale kontrolujú sa iba u žiadateľa.

3.3.3 Dobu trvania auditu nemožno skracovať pre žiadateľa.